

ATAERKİL OLMA SÜRECİNİN İRDELENMESİ

Hüsamettin Taş, Sinem Bingöl, Serdal Arslan, Onur Güneş
KOCAELİ ÜNİVERSİTESİ JEOGENÇ, KOCAELİ

ÖZ

İnsanların yaşamını kolaylaştıran kadını bu kadar pasifleştiren ve onları erkeklerden daha az değerli kılan sebepler nelerdir? sorularını sorduğumuzda, bu nedenlerin insanlık tarihinin başlangıcıyla birlikte ortaya çıktığını görürüz.

Cins ayrımcılığının bu tarihsel sürece koşturarak geliştiği unutmamak gerekir. Kadın üzerindeki hükmetme düşüncesi daha sonraki süreçlerde gelişmiş ve tamamen araç olarak ortaya çıkmışlardır. İlkel komünal sistemde ise erkek yönetimleri birleşmiş ve devletleşme süreci ortaya çıkmıştır. Kadına tamamen hükmedilmiş, ve onların gücü elinden alınmıştır.

Mitolojide tanrıça olarak geçen kadınlar yerlerini erkek tanrılara bırakmış, tanrılar arasında da bir tür cins ayrımcılığı ortaya çıkmış; kadın Ortaçağa kadar sürekli köle olarak kalmıştır. Günümüzde kapitalizm için en büyük araç yine kadınlar olmuş ve sistem kadınların özel hayatına kadar sızabilmiştir.

GİRİŞ

Etiğin başlama noktası olan din, toplumların oluşturduğu ilk bilinç sistemini oluşturmaktadır. Dinin bilinç formundan katı inanç sistemine dönmüş olması toplumun ilk ana hafızası ve Etiğin kaynağı olmaktadır.

Etik sistemin gelişmesi insan toplumlarının başarılı olmasına neden olmuştur. Bu başarının detayında ise büyücülük neden olmuş toplumun ilk güçlenmeye başladığı nokta ve bilimin oluşması için zemin hazırlamıştır. Büyücülük kavramının oluşabilmesi için doğayı tanımak ve onu çok iyi şekilde yorumlamak gerekmektedir. Bunun mimarları ise doğumu çok iyi tanıyan doğayı ince eleyen ve sık dokuyan kadınlar olmuştur. Mitolojik çağlarda kadın izlerine rastlamamızın nedeni bu olmaktadır. Doğaya kadının daha yakın olmasının nedeni kadınların doğurması özelliği ve gereksinimlerini karşılamak için doğadan yararlanmasıdır.

Erkek fiziksel olarak evrim geçiriyor:

Erkeğin fiziki olarak güçlenmesi, onların avlanması ve onların arayıcı olması doğaya ve kadınlara karşı duyarsız, pasif konumda kalmalarına neden olmuştur. Çocukların ve diğer canlıların evcilleşmesinde uzmanlaşan kadının doğayla içiçe olması, kadının doğaya karşı daha bilinçli olmasına

*Kocaeli Üniversitesi JeoGenç-KOCAELİ

neden olmuş, doğal ihtiyaçlarını daha kolay sağlamışlardır. Erkek çocukların annelerine daha yakın davranmaları erkekler arasında kıskançlığa ve rekabete neden olmuştur.

Kadınlardan uzak olan erkekler doğal ortamla mücadeleleri sonucu doğayı tanımaya başlamışlardır. Kadın ile erkek arasında ki

mücadeleyi eski uygarlıklarda görmek mümkündür. Avcılık ve dış etkilere karşı topluluğu savunma, erkeklerin askeri nitelikte öldürmeye ve yaralamaya daha yatkın olmasını sağlamış ve bu davranış özelliği daha sonraki toplumlarda savaşa sebep veren sistemin gelişmesine neden olmuştur. Erkeklerde ağırlıklı olan avlanma kültürü, otoriter yapının doğmasına neden olmuş, ataerkilli hiyerarşik toplum düzenini oluşturmuştur.

Yükselen bu otorite durumu ilkel komünal yaşamda güç bir şekilde birleşerek devlet otoritesinin ortaya çıkmasında zemin hazırlamıştır, insan varlığının başlangıcı olarak açıklanan bu tez daha önceki yaşam biçiminde hayvansal biçimi olduğunu ortaya çıkarmaktadır.

Hiyerarşik toplumda otoritenin ilk olarak boy gösterdiği diğer kesim ise kadınların evcil yaşamıdır. Günümüzde ise bunun en iyi örneği kadın egemenliğinin erkek otoritesinin altında olmasıdır.

Yabani ortama karşı güçlü olan erkek çevresindeki örgütlenmelerle otoritesinin gücünü ortaya koyup evcil yaşam şekli olan kadın üzerinde otoritesini kabullendirmiştir.

"Kadınların zayıflığı, cinsel, psikolojik ve sosyolojik olarak farklıdır" düşüncesi dinin kökeninden gelmekte olup, gerçeğin bu düşünceyle hiçbir ilgisi yoktur.

Tek tanrılı dinlerde ise kadının hiçbir vasfının olmadığı ortaya konmuş ve erkek üstünlüğü koşulsuz olarak kabul edilmiştir.

"Hava, Adem'in kaburga kemiğinden yaratılmıştır" dini düşüncesi ise ataerkilliği net bir şekilde doğrulamaktadır.

Diğer yandan da bilimin kurucuları olan kadınlar doğada yeni ilaçlar ve yeni keşifler yapmışlardır. Kadını bu aktifliği başına bela olmuş, onların cadı olduğu topluma lanse edilmeye çalışılmış ve onlara ölüm cezasına kadar varan cezalar verilmiştir. Erkeklerde aynı şekilde yaptığı keşif nedeniyle bilimin kurucuları olarak tarihte yerlerini almışlardır.

Hiyerarşik sistemde başlayan kadın köleliği, diğer kölelik sistemlerin başlangıcı, nedeni ve temeli olarak görebiliriz. Günümüzde ise yapılan cinsel ayırım, bu kölelik bilinci temelleri üzerinde inşa edilmiştir.

Tanrıların sırt dönüşü:

M.Ö. 3000-2500 döneminde Sümer, Mısır ve Yunan mitolojilerinde kadın tanrıların olduğu belirtilmiş ve daha sonraki dönemlerde ise erkek tanrılar onların yerini almışlardır.

Doğayla iç içe olan güzelliğiyle diğer tanrıları kışkırtan tanrıça Athena da bunlardan biridir. Daha sonraki erkek tanrılar ise doğaya hükmetmişlerdir. İnsanların doğada meydana gelen herhangi bir harekete erkek tanrıların sebep olduğunu düşünmüşlerdir.

Şehirleşmenin başlamasıyla kadın perspektifi:

Kadınların erkeklere ait olmadığı ilkel komünal sistemden ataerkilliğe geçişle birlikte, kadın kurdukları dünyaya hapsedilmiştir. Erkeğin yönetimine geçen kadın tamamen köleleştirilmiştir.

Feodal toplumda kadına karşı yapılan bu haksızlık aralıksız bir şekilde devam etmiştir. Sümer ve Mısır krallıklarında, kralların ölümünden sonra manevi dünyada kendilerine hizmet etsinler diye binlerce kadın ve erkek diri diri mezara gömülmüşlerdir.

Kadınlar üzerindeki diğer kölelik ise rahiplerin ve din okulların kurduğu otoritedir. Bu otorite ise onlar üzerinde çok etkili olup onları yaşanmaz yerlere sürgüne göndermişlerdir. Din ile erkek otoritesi- arasında kalan kadın tamamen bocalamıştır. Hem otoritenin verdiği baskı hemde dinin kadınlara çok yüklenmesiyle, iki taraflı yani fiziksel ve psikolojik baskının sonucu tamamen kadın dış dünyaya karşı körelmiştir.

Ortaçağda kadının vasıfları hiç kalmamış, bu dönemde kadın manevi dünyayla kıyaslanması sonucunda elinde bulunan diğer haklarını da kaybetmiştir. Ortaçağda kadınlar ticari mal gibi alınıp satılmıştır. Kadın artık tanrıça değil, fahişe olmuştur.

Düşünce dönemi:

"Düşünüyorum öyleyse varım"

Descartes

Descartes'in dediği gibi düşünen her şeyin varlığını kabullenmek Rönesans dönemiyle başlar. Rönesans dönemine, özgür düşüncelerin doğmasıyla, aydınlanma dönemi denmiştir. Ortaçağın kapanmasıyla insanlar özgür düşünmeye başlamış ve düşüncelerini rahatlıkla ortaya koyabilmişlerdir. Rönesans'ta bilim temellerini atmış, felsefe modelleşmiştir. Aynı zamanda Marks ve Engels'in düşüncelerinin paylaşılmasına başlaması, kadının özgür düşünmesinde çığır açmıştır. Aynı zamanda düşünce savaşı; din okulları, din otoritelerine ve kapitalizme karşı olan bir savaş olmuştur.

2000'li yıllara doğru:

Düşüncelerin evrim geçirmesiyle sömürü sistemi de evrim geçirmiştir. Sömürü sistemi dünyada uyanmış ve yeni sömürü teknikleri ortaya çıkmıştır.

Sömürü sisteminin ortaya çıkması ile küçük topluluklardan büyük toplumlara ani bir sömürgecilik anlayışı sıçramıştır. 1900'lü yıllar da kölelik anlayışından Avrupa devletleri, günümüzde ise Avrupalıların torunları olan ABD'liler bu anlayıştan vazgeçmemişlerdir.

ABD bu yeni köleci toplumu icat etmiş ve yeni sürümüyle ortaya çıkarmıştır. Köleci toplumda başrol yine kadınlara verilmiş, onların boynunda köleliği temsil eden halkaları çıkarmış, bunun yerine esir olduğunu ortaya koymak için zincir takmıştır. Etnik ve sınıf olarak cinsel ayırım yapılmış ve sömürüye devam etmişlerdir.

Kapitalizmin kırbağı olmak:

Kapitalizmde, feodal sistemdeki kadının kölelik olgusu tamamen değişmiş ve onları ayrı ayrı fiyatlar biçmeye ve onlar sıradan kullanılan eşya haline gelmişlerdir. Bu haliyle kadınlar piyasada en çok satılan eşya olarak görmeye başlamışlardır. Ekonomik olarak kadından daha çok yarar sağlamak için yeni çıkan eşya modeliyle birlikte yeni tarz kadınları ortaya koymaya çalışmışlardır. Bu sistemde esir kadın çeşitli şekillerde pazarlanmaya başlanmış ve ideal kadın kavramını ortaya koymuşlardır. Kapitalizm imparatorluğunu geliştirirken kadını baz alıp ürünlerle beraber ortak pazara koymuştur. Kapitalizmin en büyük özelliği kadını bu dönemde kendi kurduğu temeller üzerinde harç malzemesi olarak kullanmaya çalışması olayıdır.

Kadınlar güçsüzleşiyor:

Kapitalizmin etkisi kadını üzerinde tamamen derinleşmiş ve kadın bu yükün altında kırılmaya başlamıştır. Erkek egemenliği tamamen kabul edilmiş ve erkek otoritesi kadınlara tamamen hakaret biçimine dönüşmüştür. Kadınlar bile kendilerine yapılan hakaretlerin haklı olarak yapıldığını düşünür olmuşlardır.

Kadının eritilmesi:

Kapitalizmin maşası olan kadınlar yeni kılıfa uydurulmaya çalışılmıştır. Kadın kişisel hakları tamamen elinden alınmış ve otorite kadınları özbenliğinden tamamen koparmıştır. Namus olgusu tamamen kadınlar üzerinde uygulanmıştır. Erkeğe edilen hakaretlerde bile, erkeğin kişisel özelliğine değil de onun karısına kızına hakaret edilmektedir.

SONUÇ

Kadının ilkel yaşamda doğaya karşı davranışı evcil ve sevecendir. Erkek, kadından farklı olarak, doğaya karşı sert bir tutum sergilemiştir. Çocukların kadın etrafında toplanması erkekler tarafından kıskançlığa neden olmuş ve erkekler arasında rekabet başlamıştır. Doğayla iç içe olan kadın doğayı tanımaya başlamış ve onun üzerinde keşifler yapmıştır. Erkek doğayı yaptığı avlanmalar ile tanımış ve fiziksel olarak güçlenmiştir. Fiziksel gücü nedeniyle kadını otorite altına alan erkek ona hükmetmeye başlamıştır.

Mitolojik olarak kadın tanrıçalar çok iken daha sonraki dönemlerde yerine doğaya daha kolay hükmedebilen ve doğaya karşı acımasız davranan tanrılar ortaya çıkmıştır. Orta çağa kadar süren ve feodalite sisteminde kadınlar tamamen köle olarak kullanılmıştır. Toplumlarda meydana gelen bu kölecilik sisteminin temelinde kadınlar yer almışlardır. Kıralların ve firavunların ölümünden sonra hizmetlerine devam etsinler diye binlerce kölede onlarla beraber gömülmüşlerdir.

Ortaçağda tek tanrılı dinlerin egemen olduğu devirlerde bile kadınların bütün hakları elinden alınmış ve haksız bir şekilde kadınlar kullanılmaya devam edilmiştir.

Rönesans perdesinin açılmasıyla özgür düşünölmeye başlanmıştır. Din ve erkek otoritesinin arasında kalan kadın Marksizmle daha rahat düşünmeye başlamıştır. Ve bu dönemde kadınlar kendi öz düşünceleriyle gelişmeye çalışmış 2000'li yıllara doğru bir çok kadın tarihte hakettiği yeri almaya başlamıştır. Diğer cephede ise kapitalizm evrim geçirmeye başlamış kadını ele geçirmiştir. Kadının fiziksel özellikleri kullanmış, hem siyasi hemde ekonomik olarak esir etmiştir. Kadının düşüncesi yok edilmiş ve kadınların tamamen otoriteye bağılı olduklarını düşünölmesine neden olmuştur.

KAYNAKLAR

Ahmetbeyzade, Cihan. Kürt kadının sorunları, Türk feminizmi

<http://www.lekolin.com/print.php?sid=282>

Kadının kapitalist toplumdaki yeri <http://www.marksist.com/GUN/kadınlar.htm>

Özgür kadın-Free women <http://www.freewoman.de/index.htm>

Özgür kadının sesi <http://www.kazete.com.tr/index.php?sayfa=berrin&bolum=yazarlar>